

потому что новый педагог сможет воспользоваться материалами, заранее подготовленными коллегой.

Таким образом, учебно-методический комплекс – это совокупность систематизированных материалов, необходимых для осуществления образовательного процесса, обеспечивающих успех обучающихся в познавательной, творческой, коммуникативной и других видах деятельности.

УМК кружка или дисциплины в современных условиях вариативности, дифференцированности и стандартизации образования становится важным средством методического обеспечения учебного процесса в единстве целей, содержания, дидактических процессов и организационных форм.

Список использованной литературы

1. Дронов В.П. // Учебно-методическое обеспечение: переход к новым формам. – М.: Просвещение, 2010.
2. Паневина Г.Н. // Учебно-методический комплекс как историко-педагогический феномен. – Хабаровск: ХК ИРО, 2011.
3. Хуторской А.В. Место учебника в дидактической системе // Педагогика, М.: Российская Академия Образования, 2005.
4. Паневина Н. Г. Учебно-методический комплекс в открытой информационно-образовательной среде // Просвещение. Общественные науки. Интернет-издание для учителя, октябрь 2012.
5. Учебно-методический комплекс: модульная технология разработки: Учебно-методическое пособие / А.В. Макаров, З.П. Трофимова, В.С. Вязовкин, Ю.Ю. Гафарова. – Мн.: РИВШ БГУ, 2001.
6. Бишоп, О. Настольная книга разработчика роботов. – М.: МК-Пресс, Корона-Век, 2010.
7. Юревич Е.И. Основы робототехники. – 2-е изд., перераб.и доп. – СПб.: БХВ – Петербург, 2005.
8. Назарова Т.С., Полат Е.С. Средства обучения: технология создания и использования. – М.: Издательство УРАО, 2008.

ИНФОРМАТИКА САБАҚТАРЫНДА КЕЙС ТЕХНОЛОГИЯНЫ ҚОЛДАНУ

*Авторлар: Даулетбаева Г.Б., ж.ғ.м., аға оқытушы
Агитаева Г., «Информатика» мамандығының 2 курс студенті
Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті*

Қазіргі заманғы қоғамның талаптары – ақпараттық мәдениетті игеру табысты әлеуметтік бейімделу факторларының бірі болуы. Технологияның даму қарқына ілесу үшін, үнемі өз бетінше жұмыс жасап, және үнемі ізденісте болу қажет. Адам компьютерге сенімді болуы керек және онымен белсенді жұмыс істеу үшін психологиялық дайын болуы керек. Тек мұндай жолмен ғана компьютермен байланыс білім алу қажеттілігін арттырады, әр адамның

шығармашылық қабілеттерін дамытуға, жылдам дамып келе жатқан ақпараттық технологияларды әлемге еркін меңгеруге дағды мен дағдыларды қалыптастыруға көмектеседі.

Осыған байланысты оқу-тәрбие үдерісінде қолданылатын оқыту әдістерін қайта қарастыру қажет. Соңғы жылдарда оқушылардың мектептік оқу бағдарламаларындағы пәндерін оқуда мотивациясының күрт төмендеуі байқалады, бұл ауыр жүктеме және ақпарат пен білімді көп болуына байланысты. Оқудың классикалық әдістемелік жүйесі өте ескірген және оқушының жеке және шығармашылық дамуына көбірек назар аудару ниетімен түзету енгізуді талап етеді.

Оқу үрдісінің бағытын қалыптастыруға бағытталған дәстүрлі әдістерді ғана қолдануға бағытталған, оның негізі білімнің кез келген саласында кәсіптік құзыреттілікті меңгеруді қиындатады. Бұл модельді қолданып оқыған мектептердің түлектері болашақта елеулі қиындықтарды бастан өткерді, өйткені қазіргі заманғы мамандықты қажет ететін құзыреттерді қалыптастырудың дәстүрлі әдістерінің мүмкіндіктері шектеулі, мұны педагогикалық қоғамдастық түсінеді [1].

Сондықтан білім беру процесінің тиімділігі, оқушылардың оқу тиімділігі көбіне мұғалімнің кәсіби құзыреттілігі мен педагогикалық шеберлігіне байланысты. Бұған білім беру қызметінде белсенділікке негізделген заманауи білім беру технологияларын пайдалануға мүмкіндік беру арқылы қол жеткізуге болады.

Информатика пәнінің мұғалімнің ақпараттық қоғамда өмір сүре алатын адамды қалыптасу – бүгінгі күннің мақсаты.

Бүгінгі таңда компьютерлерде жұмыс істеу үшін балаларға мектептегі информатика сабақтарынан басқа да көп мүмкіндіктер бар: технологияларға арналған үйірмелерге қатысу; компьютерлік клубтарға бару; үйдегі компьютерді пайдалану. Егер мұндай жұмыс белгілі бір ұйымдастырылуы болмаса, ол жағымсыз салдарға алып келуі мүмкін:

- Кейбір балалар «информатиканы жақсы білемін, жалпы алғанда компьютердә жақсы меңгергем» деген жалған сенім қалыптасады. Тәжірибе көрсеткендей, оқушылар «Информатика» пәнінің «АКТ» мен жиі шатастырады. Оқушылардың информатикадан білімнің шынайы деңгейі және компьютерлік жұмыстардың нәтижелерін тіркеу мәдениеті өте төмен деңгейде екенін айтуға болады;

- егер АКТ сабақтарында алынған білімдер мен дағдылар белгілі болса, онда оқушылардың информатика сабағынан алған білімдерін, осы пәннен тыс практикалық түрде қайда қолдануға болатынын әрдайым көре бермейді. «Информатика және АКТ» кез келген пәндік салада қолдануға болатын «құрал» деген сенімділік жеткіліксіз;

- бір жастағы оқушылардың компьютерде жұмыс істеген кезде психологиялық дайындық пен сенімділік әр түрлі деңгейде екенін де ескеру қажет.

Отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектерін талдағаннан кейін, информатиканы оқыту тәжірибесінде келесі бағыттар болу мүмкін деген шешімге келдік:

- Дамыту – оқушылардың алгоритмдік, логикалық және жүйелік ойлауды дамытуға ерекше көңіл бөлінеді;
- Технологиялық – оқушылардың компьютерде жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруға басты назар аударылады;
- Ақпараттық – көптеген тапсырмалар мәтін түріндегі ақпаратты өңдеуге және түрлендіруіне бағытталған.

Информатика курсының ерекшелігі оқушылардың компьютерде үнемі жұмыс жасауы болып табылады. Компьютерлік сыныпта оқушылардың бір-біріне түсіндіру мұғалім түсіндіргеннен гөрі тиімдірек екенін байқауға болады. Сондықтан сабақтарымда қолданатын әдістердің бірі кейс әдісі болып табылады.

Кейс-әдісі немесе нақты жағдайлар әдісі белсенді проблемалық, эвристикалық оқыту әдістеріне жатқызуға болады. Әдістің атауы ағылшын тілінен шыққан: case - жағдай және «кейс» ұғымы - әртүрлі қағаздарды, журналдарды, құжаттарды сақтауға арналған чемодан.

Оның мәні оқушыларға нақты өмірлік мәселелерге байланысты жағдайды түсінуіне және оны шешудің кез-келген практикалық тапсырмасын бейнелейтініне көз жеткізуге шақырылады. Бұл әдістің ерекшелігі нақты өмірден алынған фактілерге негізделген проблемалық жағдайды жасау болып табылады. Дегенмен, проблеманың өзінде бірімәнді шешімдері болмайды.

Осы жағдаймен жұмыс жасау үшін білім беру міндеттерін дұрыс белгілеп, және оны шешуге арналған әртүрлі ақпараттық материалдармен (мақалалар, әдебиет әңгімелері, интернет-сайттар, статистикалық есептер және т.б.) «кейс» дайындау қажет [2].

Тапсырманы дұрыс қою және «кейсті» дайындау үшін, мәселені шешу үшін оқушылардың қызметін ұйымдастыру қажет. Кейс әдісі режимінде жұмыс жасау топтық іс-әрекеттерді болжайды.

Пікірталас кейс-әдісінде ерекше орын алады. Оқушылардың талқылауға дайын еместігі оны формалды ете алады, яғни оқушылардың өз бетінше ақпаратты табу емес, мұғалімнен алуға айналады.

Талқылау оқушылардың белгілі бір дәрежеге жетуіне және өз бетінше ойлауға ие болған кезде, өз көзқарасын дәлелдеуге, дәйек келтіруге дайын болған кезде ғана пайдаланылуы қажет.

Кейсті іске асырудың келесі кезеңі – талдау нәтижелері бойынша **шешімдер ұсыну** немесе қорғау. Зияткерлік өнімді, яғни кейсті жария ету, оны пайдаланудың күшті және тиімді бағыттарын көрсету, сынды көтеру, сондай-ақ оған төтеп беру қабілеті, қазіргі заманғы әлемде жеке тұлғаның өте құнды қасиеті болып табылады. Презентация көптеген терең тұлғалық қасиеттерді дамытады: ерік, сенімділік, мақсаттылық және т.б.; ол қоғамдық қарым-қатынас дағдыларын дамытады, өзіндік имиджін қалыптастырады.

Жақсы кейс келесі талаптарға сай болуы керек:

- құрудың айқын мақсатына сәйкес болу;

- оқушылардың қабілеттеріне сәйкес қиындық деңгейі;
- өзекті болуы;
- топтық шешімдер қабылдауға бағытталуы;
- талқылауды жасау мақсатында емес, бірнеше шешімдердің, көп баламалы шешімдердің болуы.

Кейстерді қолданып оқытуды жүргізуге шешім қабылдаған мұғалім сабақты дайындауға және іске асыруға жұмсаған уақыт үлесі арта түсетініне дайын болуы керек. Бірақ нәтиже оған тұрарлық, себебі кейс-әдісі режиміндегі оқу-тәрбие үрдісіндегі білім беру қызметі келесіге бағытталады:

- ақпараттық құзыреттілікті қалыптастыру және дамыту;
- ақпаратпен жұмыс істеу қабілетіне бағдарланған, құрылымдық ойлау дағдыларын дамыту;
- агрессивті талпыныссыз пікір алмасу мәдениетін қалыптастыру;
- оң нәтижеге қол жеткізу үшін, әсіресе топта жұмыс істеген жағдайларда, өзін-өзі бақылау қажет болған жағдайлар болатынын түсіну.

Атап айтқанда, кейстер білімді бақылау әдісі ретінде қолайлы. Бұл кейстер төмендегідей бөлінеді:

- *классикалық кейс* нақты жағдайды сипаттайды. Мысалы, бұндай түрдегі кейстер оқушы мәселенің, шешілетін есептің қалайша түсінгенін, және қолданбалы есептерді шешу үшін теориялық білімді қалай қолдана алатынын тексеру үшін көмектеседі.

- *оқыту кейсінде* жаңа материал қалайша меңгерілгені бақыланады. Оқушылар әр түрлі деңгейде ақпаратты талдау және өңдеу әдістерімен тиімді жұмыс істей алатынын, оқу әдебиеттермен қалай жұмыс істей алатындарын көрсету керек. Талдау нәтижелері ретінде оқушылар жаңа материалды түсінгендерін көрсету үшін ауызша немесе жазбаша есеп дайындай алады. Кейсті шешу бойынша жұмыс шағын топтарда болуы әбден мүмкін.

- *қорытынды кейс* оқушылардың құзыреттіліктерін бағалау үшін пайдаланылады. Қорытынды кейс ретінде бейресми тұжырымдалған есеп бола алады, ол үшін оқушы кейсті шешу үшін, одан шығатын ұсақ мәселелерді біртіндеп шешетін болады [3], [4].

Осылайша, ақпараттық технологиялар мен бағдарламалауды оқу кезіндегі оқушының дағдылары мен білімдерін бақылау және бағалау үшін кейс технологияларды қолдану бірыңғай әдісімен оқыту мен жеткен нәтижелерді бағалауды асыруға мүмкіндік береді.

Кейс әдісі жалпы оқыту мақсаттарын ұстанады: қажетті деңгейде мазмұны меңгеру мен дағдыларын өңдеу, оқушылардың жеке қабілеттерін дамыту, аналитикалық дағдылар мен командада жұмыс істеу қабілетін дамыту, көзқарасы балама нүктесін тыңдауға және түсінуге қабілеті, балама ескере шешімімен қорыту жасауға қабілеті, жоспар олардың іс-әрекеттері және олардың салдары үшін қамтамасыз етеді.

Қазіргі заманғы мұғалім оқытудың тиімділігін арттыру үшін озық интерактивті компьютерлік технологиялардың мүмкіндіктерін толық пайдалану керек деген ойдамын.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Гайдамак, Е.С. Реализация компетентностного подхода в процессе обучения студентов информатике и информационным технологиям на основе применения кейс-метода [Электронный ресурс] / Е.С. Гайдамак // Информационные технологии в образовании – Режим доступа: <http://ito.edu.ru/2003/II/3/II-3-2577.html>, свободный.
2. Земскова, А.С. Использование кейс-метода в образовательном процессе [Текст] / А.С. Земскова // Совет ректоров. – 2008. – №8. – С. 12-16.
3. Михайлова, Е. И. Кейс и кейс-метод: общие понятия. [Текст] / Е.И. Михайлова // Маркетинг – 1999. – №1. – С. 12-13.
4. Шимутина, Е. Кейс-технология в учебном процессе. Народное образование. 2009. № 2. – с.172-179

ШАҒЫН ЖИНАҚТЫ МЕКТЕПТЕ МАТЕМАТИКАНЫ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНЫП ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ

*Авторы: Елшібекова Б. Ә., «Математика» мамандығының 4 курс студенті
Ғылыми жетекші : Доспулова У.К., аға оқытушы
Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті*

Шағын жинақты мектеп бұл – параллель сыныптары жоқ оқушылары аз мектеп. Шағын жинақты мектептерде сыныптардың толық еместігі сай келеді. Бөлек сыныптар мүлдем қатыспауы мүмкін мектептерде бар. Осындай мектептердің пайда болуы, бұл біздің байтақ елімізде адамдардың әр түрлі орналасуына байланысты. Бұрын шағын жинақты мектептер тек шағын ғана ауылдарда, уақытша елді – мекендерде қалашықтар да ашылды. Қазір туу көрсеткішінің азаюы, халықтың қалаға орналасуының көбеюіне байланысты олар ірі қалаларда да ашылууда. Негізгі және орта мектептердің аз қамтылғандармен бірігуі пайда болады. Шағын жинақты мектептердің даму динамикасы тең емес. Бір обылыста аз болса, ал басқаларында көп болып келеді. Бұған туу көрсеткішінің азаюы мен халықтың орналасуынан басқа өндіріс құрылымдары да әсер етеді. Осы кезге дейін шағын жинақты мектептерге төмен деңгейде оқу орны деп қарады, онда жоғары деңгейде білім мен тәрбие алу мүмкін емес деді. Қазіргі кезде көптеген мамандар шағын жинақты мектептерде белгілі бір артықшылық бар деген қорытындыға келеді. Басты мәселе – оқушы санының аздығы. Егер мұғалім бұл артықшылықты дұрыс қолдана білсе, онда ол оқыту – тәрбие үдерісін әрбір оқушыға дұрыс ұйымдастыра алады. Шағын жинақты мектеп – бұл әртүрлі жастағы кішігірім ұжым, онда үлкендер мен кішілерді тәрбиелеуге жақсы мүмкіндіктер жасалады. 20 – 30 оқушысы бар мектеп үлкен отбасын еске түсіреді. Бұндағы педагогтар мен оқушылардың қарым – қатынасы басқа үлкен ұжымдарға қарағанда жақын немесе жақсы болып келеді. Бұнда басқа үлкен мектептегідей құқық бұзушылық орые алмайды. Әрқайсысы бір – бірін біледі, жақсы көреді, сенеді